

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 14.12.1964, sp. zn. 5 Cz 102/64, ECLI:CZ:NS:1964:5.CZ.102.1964.1

Číslo: 15/1965

Právní věta:

Nastoupil-li v průběhu plnění předběžně určené vyživovací povinnosti žalovaný základní vojenskou službu, jde o změnu poměrů, z níž musí soud vyvodit potřebný závěr.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 14.12.1964

Spisová značka: 5 Cz 102/64

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výživné dítěte

Předpisy: 265/1949 Sb. § 41
§ 73 142/1950 Sb. § 226

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvodní soud pro Prahu 6 zrušil v řízení o určení otcovství rozhodnutí o předběžné, opatření s odůvodněním, že žalovaný k 1. říjnu 1963 nastoupil vojenskou základní službu.

Městský soud v Praze změnil rozhodnutí soudu I. stupně tak, že návrh na zrušení předběžného opatření zamítl.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím městského soudu v Praze byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

V řízení o určení otcovství a úhradu osobních potřeb k nezletilému žalobci, zahájeném k žalobě orgánu péče o mládež odboru školství a kultury ONV Praha 10 jako opatrovníka nezletilého žalobce, bylo žalovanému usnesením ze dne 17. března 1963 uloženo předběžným opatřením přispívat na úhradu osobních potřeb nezletilého žalobce od 1. dubna 1963 až do rozhodnutí ve věci samé částkou 200,- Kčs měsíčně. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno usnesením městskému soudu v Praze ze dne 31. května 1963.

V dalším průběhu řízení obvodní soud usnesením ze dne 21. prosince 1963 uvedené rozhodnutí o předběžném opatření s odůvodněním, že žalovaný k 1. říjnu 1963 nastoupil vojenskou základní službu, od této doby neměl tedy žádný příjem a nelze mu proto vyživovací povinnost, byť i předběžným opatřením, určit. Městský soud usnesením ze dne 28. února 1964 rozhodnutí I. soudu změnil tak, že návrh na zrušení předběžného opatření zamítl.

Uvedeným rozhodnutím soudu II. stupně byl porušen zákon.

Ustanovení občanského soudního řádu o předběžném opatření (§§ 219 a násl. zák. č. 142/50 Sb.) je třeba v řízení o určení otcovství a úhradu osobních potřeb k nezletilci (§ 278 uvedeného zákona) použít vždy, jsou-li pro to dány zákonné podmínky. Předběžným opatřením může soud naříditi žalovanému, jehož otcovství k nezletilému žalobci je alespoň osvědčeno, aby vyživovací povinnost plnil předběžně (§ 225 písm. d) o. s. ř. z roku 1950). Při určení výše předběžné vyživovací povinnosti musí soud vyjít z ustanovení § 73 zák. č. 265/49 Sb. (dnes § 96 odst. 1 zák. č. 94/63 Sb.). Základním hlediskem jsou tedy nejen odůvodněné potřeby nezletilce, ale též výdělečné a majetkové poměry žalovaného.

Podle uvedených zákonných ustanovení bylo v daném případě soudy postupováno při určování vyživovací povinnosti předběžným opatřením. Jestliže byl pak v průběhu řízení žalovaným podán návrh na zrušení předběžného opatření, měly soudy postupovat nejen podle ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř. z roku 1950, ale přihlédnout též k ustanovení § 73 zák. č. 265/49 Sb., když žalovaný k odůvodnění svého návrhu uváděl, že od 1. října 1963 nemá žádného příjmu, poněvadž nastoupil vojenskou základní službu. Městský soud ve svém rozhodnutí vyslovil názor, že se žalovaný - i když po dobu vojenské základní služby nemá žádného příjmu, z něhož by bylo možno plnit vyživovací povinnost - nemusí obávat toho, že by na něm nezletilý žalobce vymáhal stanovené výživné, a to proto, že vyživovací povinnost za něj bude plnit stát ve formě tzv. zaopatřovacího příspěvku, který bude dítěti poskytován, a který ostatně je vyšší než předběžně určené výživné.

S tímto názorem městského soudu nelze souhlasit. Jestliže pro vyživovací povinnost, třeba předběžně určenou, platilo ustanovení § 73 zák. č. 265/94 Sb., pak nelze vyloučit, že platilo i ustanovení § 41 uvedeného zákona se všemi důsledky z toho plynoucími. To znamená, že došlo-li v průběhu plnění předběžně určené vyživovací povinnosti ke změně v tom, že žalovaný nastoupil vojenskou základní službu, kde nemá žádný příjem, jde o změnu v jeho výdělečných a majetkových možnostech ve smyslu § 41 uvedeného zákona. Z této skutečnosti pak musí soud vyvodit tomu odpovídající závěr a předběžné opatření zrušit.

Jestliže městský soud takto nepostupoval, porušil zákon v ustanovení § 226/1 zák. č. 142/50 Sb. ve spojení s ustanoveními §§ 41 a 73 zák. č. 265/49 Sb.

Poznámka: Srov. § 77 odst. 2 o. s. ř., § 99 odst. 1 zák. o rod. a § 43 a násl. zák. č. 101/1964 Sb.